

ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА „ПСИХОЛОГИЯ“

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Велислава Чавдарова

за дисертационен труд, изготвен от

Валентина Николаос Мириса

тема:

**„ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ СЕМЕЕН СТАТУС, РОДИТЕЛСКИ
СТИЛОВЕ И АКАДЕМИЧНА УСПЕВАЕМОСТ ПРИ ГРЪЦКИ
УЧЕНИЦИ“**

с научен ръководител доц. д-р Теодор Гергов

Научна област 3. Социални, стопански и правни науки

**Професионално направление 3.2. Психология /Педагогическа и
възрастова психология/**

1. Актуалност на разглеждания в дисертацията научен проблем

Валентина Мириса задава иновативен изследователски дискурс, изграден около сложното взаимодействие между семейната структура, характеристиките на родителското поведение, функционалността на семейната система и академичните постижения на подрастващите. Още в постановката на проблема семейството и образователната среда са представени като основни контексти на личностното развитие, чието взаимодействие се проектира не само върху учебните резултати, но и

върху процесите на социализация, формирането на ценности, социални умения и психологическа устойчивост.

В контекста на съвременните социокултурни промени семейството като институция претърпява сериозни трансформации – наблюдават се промени в структурата му (нарастване на броя на семействата с един родител, промени в семейния статус) и във вътрешносемейните взаимодействия. Изследването стъпва върху фундаменталната роля на семейството като основен фактор за първична социализация и среда, която оформя не само ценностите и социалните умения на децата, но и тяхната академична мотивация и постижения.

Проблемът за влиянието на родителските стилове (авторитарен, авторитетен, либерален) върху психологическото и академичното развитие на подрастващите е широко дискутиран, но дисертантката правилно насочва вниманието си към по-дълбокия въпрос: как семейното функциониране като цяло (чрез модела FAD) може да компенсира или да медира потенциални структурни дефицити (като например при непълни семейства). *Акцентирането върху факта, че качеството на взаимоотношенията и прилаганият родителски стил са по-определящи за успеха от самата формална семейна структура, придава висока теоретична и практическа стойност на изследването.*

Фокусирането върху конкретна социокултурна среда – гръцките подрастващи в средното образование – позволява да се уловят специфичните национални и културни особености на възпитанието и образователните нагласи в южноевропейски контекст. Това запълва съществуваща празнина в сравнителните педагого-психологически изследвания в региона.

Разглежданият проблем е изключително актуален както за педагогическата и възрастовата психология, така и за образователната практика, тъй като предлага научно обосновани изводи за това как семейната среда и родителските практики могат да бъдат оптимизирани в подкрепа на академичния успех на подрастващите.

2. Данни за докторанта и докторантурата

Информацията от автобиографията на Валентина Мириса свидетелства за един поетапно и достойно вървян път за професионална реализация в областта на науката и практиката.

Депозираният документация е изрядна и отговаряща на всички критерии по смисъла на процедурата за провеждане на настоящата защита. Докторантката добросъвестно е изпълнила всички дейности по индивидуалния си учебен план. Не се регистрират данни за плагиатство.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Депозираният дисертационен труд е със съдържателен обем 190 страници. Те са концептуализирани в увод, три основни глави, структурирани в подглави, заключение и библиография. В книжното тяло са включени още Приложения, съдържащи резултатите от проведеното емпирично изследване.

Библиографската справка указва ползването на 148 специализирани източника и балансиран брой Интернет ресурси. Резултатите от проведените изследвания, както и от извършената статистическа обработка са онагледени в редица таблици и диаграми и аналитично коментирани.

Текстът на увода ерудирано повежда и адекватно ориентира читателя в неговия специфичен замисъл. Впечатление прави коректността при

формулиране на целите, задачите и хипотезите на теоретико-приложното изследване, както и адекватно разработената методология на проучването.

Съществена характеристика на предложения изследователски модел е стремежът да бъде преодоляно еднопосочното разглеждане на семейния статус като самостоятелен детерминиращ фактор за академичните постижения. Авторката поставя въпроса в значително по-широка концептуална рамка, в която формалната структура на семейството се разглежда във взаимодействие със стила на родителско поведение и качеството на семейното функциониране. По този начин изследователският интерес се измества от въпроса дали определена семейна структура сама по себе си благоприятства или затруднява академичното развитие към по-съществения психологически въпрос – по какъв начин конкретната семейна система функционира и чрез какви родителски модели нейната структура придобива значение за развитието и учебните постижения на детето.

Авторката убедително аргументира позицията, че семейната структура не предопределя развитието на детето, а значение придобиват ресурсите на родителската подсистема – нейната гъвкавост, адаптивност и способност да организира подкрепяща среда.

Тази постановка определя и интердисциплинарния характер на теоретичния обзор, представен в първа глава. Проблемът за семейството първоначално е положен в социологическа перспектива, впоследствие е развит чрез психологическите концепции за родителството, семейната функционалност и стиловете на родителско поведение. В теоретичната част последователно са представени различни подходи към семейството, чрез които семейната структура се разглежда както като социална институция, така и като динамична система от отношения и взаимодействия. Този широк теоретичен ракурс създава предпоставки

проблемът да не бъде редуциран единствено до демографската характеристика „семейно положение“, а да бъде поставен в контекста на реалното функциониране на семейните отношения.

Особено значение в концептуалната рамка придобива родителската подсистема. *Така в дисертационното изследване са обособени като основни аналитични променливи семейният статус и стила на родителско възпитание, като едновременно с това се проследява връзката им с по-общите модели на семейно функциониране.*

Логиката на изследователския подход се конкретизира чрез ясно формулирани обект, предмет и цел на емпиричното изследване, представени във втора глава. Като обект са определени академичните постижения на гръцки ученици в горната степен на средното образование, а предметът обхваща влиянието на семейния статус и упражнявания родителски стил върху тези постижения в контекста на семейното функциониране. Основната цел е установяването на връзката между семейния статус, родителските стилове и академичните постижения на гръцките ученици.

В концептуално отношение заслужава положителна оценка включването на семейното функциониране като променлива, чрез която може да бъде обяснено защо сходни по структура семейства могат да създават различни условия за развитието и академичната реализация на подрастващите. Именно тук може да бъде открит един от по-съществените аспекти на изследователската постановка: разграничаването между структура на семейството и качество на семейното функциониране. По този начин дисертацията поставя под въпрос еднозначното свързване на непълното семейство с неблагоприятни образователни резултати и допуска компенсаторната

роля на функционалното родителство и подходящия стил на взаимодействие.

Избраната изследователска перспектива придобива допълнителна значимост поради конкретния социокултурен контекст, в който е реализирано проучването. Авторката разглежда трансформацията на съвременното гръцко семейство във връзка с увеличаването на разводите и домакинствата с един родител и със съпътстващото изменение на традиционния семеен модел, основан върху силни междупоколенчески отношения. В дисертацията основателно се подчертава, че тези процеси не следва автоматично да бъдат интерпретирани като дезинтеграция на семейството, а предполагат анализ на новите механизми на адаптация и подкрепа.

Предложеният изследователски дискурс намира логическо продължение и в методологичния дизайн. Изследването е насочено към проследяване на взаимовръзката между семейния статус, родителските поведенчески стилове и академичните постижения в контекста на семейното функциониране. За операционализиране на основните конструкции са използвани данни за академичните резултати, демографски въпросник, Parenting Styles and Dimensions Questionnaire – Short Version (PSDQ) и Family Assessment Device (FAD), като емпиричните данни са подложени на факторен, регресионен и корелационен анализ.

Изследователският подход на Валентина Мириса, описан във втора глава и верифициран в трета, е коректен, логически обоснован и насочен към значим за педагогическата и възрастовата психология проблем. Неговото основно достойнство се състои в опита да се премине от структурното разбиране за семейството към функционален модел, при който академичните постижения на подрастващите се разглеждат като резултат от взаимодействието между семейна структура,

родителско поведение и качество на семейното функциониране. Тази постановка създава подходяща концептуална основа за проведеното емпирично изследване и позволява получените резултати да бъдат интерпретирани не само на равнището на статистическите зависимости, но и в контекста на психологическите механизми на семейното взаимодействие.

Концептуалната логика на изследването предполага разглеждане на академичния успех не като резултат от действието на единичен фактор, а като зависима характеристика, формираща се в контекста на взаимодействието между структурните особености на семейството и качеството на вътресемейните отношения.

Авторката извежда като основни изследователски променливи семейния статус и упражнявания родителски стил, като тяхното въздействие върху академичните постижения се анализира в контекста на семейното функциониране. По този начин се съчетава структурен и функционален подход към семейството – от една страна, се отчита неговият формален състав, а от друга, се анализират характеристиките на родителското взаимодействие и способността на семейната система да осигурява подкрепяща среда за развитието на детето.

Методологичният дизайн е организиран около емпирично проследяване на посочените зависимости. Изследването включва оценка и ранжиране на академичните резултати на учениците за учебната 2023–2024 г., събиране на демографски данни за родителите, изследване на стиловете на родителско поведение чрез Parenting Styles and Dimensions Questionnaire – Short Version (PSDQ) и оценяване на семейното функциониране посредством Family Assessment Device (FAD). Получените данни са обработени чрез SPSS, като за проверка на поставените хипотези са приложени корелационен, регресионен и факторен анализ.

Изследването е проведено в две училища в района на Серес, Гърция, като в него участват две взаимосвързани групи респонденти – ученици и техните родители. Това позволява академичните постижения на децата да бъдат съпоставени с конкретни характеристики на семейната среда и родителското поведение.

Логическата последователност на изследователския подход се проявява и във формулираните задачи и хипотези. Те са ориентирани към установяване на връзките между семейния статус, родителските стилове, семейната функционалност и академичните постижения, като специално внимание е отделено на условията, при които семейство с един родител може да осигури благоприятна среда за висок академичен успех. В този смисъл изследването не приема семейната структура като самостоятелен и предварително определящ фактор, а търси взаимодействието ѝ с качеството на родителското функциониране.

В обобщение, изследователският подход може да бъде определен като емпирично ориентиран, сравнителен и корелационно-аналитичен, с ясно изразен стремеж към интегриране на структурните и функционалните характеристики на семейната среда. Негово съществено достойнство е опитът да се излезе извън опростеното противопоставяне „двуродителско – еднородителско семейство“ и да се провери доколко родителският стил и семейното функциониране могат да обяснят различията в академичните резултати на подрастващите.

Същевременно методологичната характеристика на подхода като „смесен“, заявена в дисертацията, се нуждае от по-прецизно аргументиране. Представените инструменти и статистически процедури са преимуществено количествени, докато от описанието на методиката не се откроява ясно самостоятелен качествен компонент с характерни за него методи за събиране и интерпретация на данни.

В трета глава е направен анализ и интерпретация на резултатите от емпиричното изследване. Представени са анализи на получените данни, включващи дискусии и изводи.

Формулираните изводи са в пряка връзка с предмета на изследването и логически произтичат от анализа на обработените данни.

Особено ценен приносен момент виждам в пояснителния текст демонстриращ ясно изразена авторска позиция. Както в цялостния дисертационен труд, така и тук докторантката демонстрира отлично познаване на проблематиката, адекватно владение на терминологията и професионализъм.

По отношение на изискванията за цитиране и коректно позоваване на автори намирам, че разработката покрива критериите и отговаря на стандартите.

4. Научни приноси

Като приемам приносите, формулирани от докторантката и извън вече коментираните постижения в дисертационния труд, намирам основание да акцентирам върху следното:

Теоретични приноси

- **Концептуализирана и емпирично аргументирана е взаимовръзката между семейната структура, родителския стил, семейното функциониране и академичните постижения на подрастващите.** Изследването подкрепя разбирането, че академичният успех следва да се разглежда не като пряк резултат от семейния статус, а в контекста на взаимодействието между структурните и функционалните характеристики на семейната среда.

- **Обоснована е по-съществената роля на качеството на родителското функциониране в сравнение със семейната структура сама по себе си.** Получените резултати очертават родителския стил като фактор с по-голямо обяснително значение за семейното функциониране и академичните постижения, като авторитетният родителски стил се свързва с по-благоприятно семейно функциониране и по-високи академични резултати.
- **Разширено е разбирането за компенсаторния потенциал на функционалните характеристики на семейната среда при семейства с един родител.** Резултатите подкрепят тезата, че качеството на семейните взаимодействия и балансираният родителски стил могат да имат компенсаторна функция спрямо ограниченията, произтичащи от семейната структура. По този начин се аргументира преминаването от преимуществено структурно към функционално интерпретиране на семействата, определяни като рискови.

Приложни приноси

- **Апробиран е комплексен диагностичен подход за изследване на семейните фактори, свързани с академичните постижения на учениците,** чрез съчетаване на данни за реалния училищен успех, демографски характеристики, оценка на родителските стилове чрез PSDQ-Short и оценка на семейното функциониране чрез FAD. Съвместното използване на инструментите позволява диференцирана оценка на структурните и функционалните характеристики на семейната среда.
- **Идентифицирани са рискови и протективни конфигурации на семейната среда, свързани с академичното функциониране на подрастващите.** Установените зависимости могат да бъдат използвани

при разпознаването на ученици с повишен риск от по-ниски академични постижения, като оценката не се основава единствено на формалната семейна структура, а включва характеристиките на родителското поведение и семейното функциониране.

- **Получените резултати създават приложна основа за планиране на психологическа, педагогическа и семейно-консултативна подкрепа,** насочена към укрепване на ефективните родителски практики и взаимодействието между семейството и училището. Практическата значимост на резултатите се изразява във възможността интервенциите да бъдат ориентирани не толкова към семейния статус като формална характеристика, колкото към подлежащи на промяна характеристики – родителски стил, качество на взаимодействията и семейно функциониране.

В **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**, на основата на гореизложения анализ на дисертацията на тема **„ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ СЕМЕЕН СТАТУС, РОДИТЕЛСКИ СТИЛОВЕ И АКАДЕМИЧНА УСПЕВАЕМОСТ ПРИ ГРЪЦКИ УЧЕНИЦИ“** заявявам положителен вот за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Валентина Николаос Мириса в Професионално направление 3.2. Психология /Педагогическа и възрастова психология/.

11.09. 2026 г.

Изготвил рецензията.....

В. Търново

проф. д-р Велислава Чавдарова

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
«СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ»

ST-CYRIL AND ST-METHODIUS
UNIVERSITY OF VELIKO TARNOVO

R E V I E W

By prof. Velislava Chavdarova, PhD

Department of Psychology, Faculty of Philosophy

St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo

for the preliminary evaluation of a dissertation submitted for the award of the
educational and scientific degree of “Doctor”

for a doctoral dissertation prepared by

Valentina Nikolaos Mirisa

Title:

**“THE RELATIONSHIP BETWEEN FAMILY STATUS, PARENTING
STYLES, AND ACADEMIC ACHIEVEMENT AMONG GREEK
STUDENTS”**

Academic Supervisor: Assoc. Prof. Theodor Gergov, PhD

Field of Higher Education 3: Social, Economic and Legal Sciences

Professional Field 3.2: Psychology / Educational and Developmental

Psychology /

1. Relevance of the Research Problem Addressed in the Dissertation

Valentina Mirisa introduces an innovative research perspective centred on the complex interplay between family structure, patterns of parental behaviour, family system functioning, and adolescents’ academic achievement. From the very formulation of the research problem, the family and the educational environment are conceptualised as key contexts of individual development, whose interaction affects not only academic outcomes but also the processes of

socialisation, value formation, the development of social skills, and psychological resilience.

In the context of contemporary sociocultural changes, the family as an institution is undergoing significant transformations, reflected both in changes to its structure—including the growing prevalence of single-parent families and changes in family status—and in patterns of intrafamilial interaction. The study builds upon the fundamental role of the family as a primary agent of socialisation and as an environment that shapes not only children's values and social skills but also their academic motivation and achievement.

The influence of parenting styles—authoritarian, authoritative, and permissive—on adolescents' psychological and academic development has been widely discussed in the scholarly literature. However, the doctoral candidate appropriately directs attention towards a more fundamental question: how family functioning as a whole, as conceptualised through the Family Assessment Device (FAD) model, may compensate for or mediate potential structural disadvantages, such as those associated with single-parent families. The emphasis placed on the proposition that the quality of family relationships and the parenting style employed may be more consequential for academic success than the formal structure of the family itself lends considerable theoretical and practical significance to the study.

The focus on a specific sociocultural context—Greek adolescents in secondary education—makes it possible to identify distinctive national and cultural characteristics of parenting practices and educational attitudes within the Southern European context. In this respect, the dissertation contributes to addressing an existing gap in comparative educational and psychological research in the region.

The research problem addressed in the dissertation is highly relevant to both educational and developmental psychology and educational practice. The study

provides evidence-based conclusions regarding the ways in which the family environment and parenting practices may be optimised to support adolescents' academic achievement.

2. Information on the Doctoral Candidate and the Doctoral Programme

The information presented in Valentina Mirisa's curriculum vitae reflects a consistent and commendable trajectory of professional development in both academic research and professional practice.

The documentation submitted is complete and fully compliant with all criteria and requirements applicable to the present doctoral defence procedure. The doctoral candidate has conscientiously fulfilled all activities stipulated in her individual doctoral study plan. No evidence of plagiarism has been identified.

3. Information on the Dissertation and the Abstract

The submitted dissertation comprises 190 pages of substantive content. It is structured into an introduction, three main chapters divided into subsections, a conclusion, and a bibliography. The dissertation also includes appendices presenting the results of the empirical study.

The bibliography comprises 148 specialised scholarly sources, complemented by a balanced selection of Internet resources. The findings of the empirical research and the results of the statistical analyses are presented in a number of tables and figures and are accompanied by appropriate analytical commentary.

The Introduction provides a well-informed and coherent entry into the subject matter and adequately guides the reader through the specific conceptual framework of the dissertation. Particularly noteworthy are the precision with which the aims, research objectives, and hypotheses of the theoretical and applied

study are formulated, as well as the appropriately developed research methodology.

A significant feature of the proposed research model is its attempt to move beyond a unidirectional interpretation of family status as an independent determinant of academic achievement. The author situates the issue within a considerably broader conceptual framework, in which the formal structure of the family is examined in interaction with parenting styles and the quality of family functioning. In this way, the research focus shifts from the question of whether a particular family structure, in itself, facilitates or hinders academic development towards the more substantive psychological question of how a particular family system functions and through which patterns of parenting its structure acquires significance for the child's development and academic achievement.

The author convincingly substantiates the position that family structure does not predetermine a child's development; rather, it is the resources of the parental subsystem—its flexibility, adaptability, and capacity to organise a supportive environment—that acquire particular significance.

This conceptual premise also determines the interdisciplinary nature of the theoretical review presented in Chapter One. The issue of the family is initially situated within a sociological perspective and is subsequently developed through psychological concepts of parenting, family functioning, and parenting styles. The theoretical section systematically presents different approaches to the family, through which family structure is conceptualised both as a social institution and as a dynamic system of relationships and interactions. This broad theoretical perspective ensures that the research problem is not reduced solely to the demographic characteristic of “family status”, but is instead situated within the context of the actual functioning of family relationships.

Within this conceptual framework, the parental subsystem assumes particular significance. Accordingly, family status and parenting style are

identified as the principal analytical variables in the dissertation research, while their relationships with broader patterns of family functioning are examined simultaneously.

The logic of the research approach is further specified through the clearly formulated object, subject, and aim of the empirical study presented in Chapter Two. The object of the study is the academic achievement of Greek students in upper secondary education, while its subject encompasses the influence of family status and parenting style on such achievement within the context of family functioning. The primary aim is to establish the relationship between family status, parenting styles, and the academic achievement of Greek students.

From a conceptual perspective, the inclusion of family functioning as a variable capable of explaining why families with similar structural characteristics may provide different conditions for adolescents' development and academic achievement deserves a positive assessment. One of the more significant aspects of the research framework can be identified precisely here: the distinction between family structure and the quality of family functioning. In this way, the dissertation challenges the unequivocal association of single-parent family structures with adverse educational outcomes and allows for the compensatory role of functional parenting and appropriate patterns of parent–child interaction.

The chosen research perspective acquires additional significance due to the specific sociocultural context in which the study was conducted. The author examines the transformation of the contemporary Greek family in relation to the increasing rates of divorce and single-parent households, as well as the accompanying changes in the traditional family model characterised by strong intergenerational relationships. The dissertation appropriately emphasises that these processes should not automatically be interpreted as evidence of family disintegration; rather, they call for an analysis of emerging mechanisms of adaptation and support.

The proposed research perspective finds its logical continuation in the methodological design. The study is aimed at examining the relationships among family status, parenting styles, and academic achievement within the context of family functioning. To operationalise the principal constructs, data on academic performance, a demographic questionnaire, the **Parenting Styles and Dimensions Questionnaire – Short Version (PSDQ)**, and the **Family Assessment Device (FAD)** were employed. The empirical data were subjected to factor, regression, and correlation analyses.

Valentina Mirisa's research approach, described in Chapter Two and empirically verified in Chapter Three, is methodologically sound, logically substantiated, and focused on a problem of considerable relevance to educational and developmental psychology. Its principal strength lies in the attempt to move beyond a structural understanding of the family towards a functional model in which adolescents' academic achievement is viewed as the outcome of the interplay between family structure, parenting behaviour, and the quality of family functioning. This framework provides an appropriate conceptual foundation for the empirical study and enables the findings to be interpreted not only in terms of statistical relationships but also within the broader context of the psychological mechanisms underlying family interactions.

The conceptual logic of the study entails viewing academic achievement not as the outcome of a single determining factor, but rather as a dependent characteristic shaped within the context of the interaction between the structural characteristics of the family and the quality of intrafamilial relationships.

The author identifies family status and parenting style as the principal research variables, analysing their effects on academic achievement within the context of family functioning. In this way, the study combines structural and functional approaches to the family: on the one hand, its formal composition is taken into account, while on the other, the characteristics of parental interaction

and the capacity of the family system to provide a supportive environment for the child's development are examined.

The methodological design is structured around the empirical examination of these relationships. The study includes the assessment and ranking of students' academic performance for the 2023–2024 academic year, the collection of demographic data concerning the parents, the examination of parenting styles through the **Parenting Styles and Dimensions Questionnaire – Short Version (PSDQ)**, and the assessment of family functioning using the **Family Assessment Device (FAD)**. The data obtained were processed using SPSS, with correlation, regression, and factor analyses applied to test the research hypotheses.

The study was conducted in two schools in the region of Serres, Greece, and involved two interrelated groups of respondents—students and their parents. This design enables the students' academic achievement to be examined in relation to specific characteristics of their family environment and parental behaviour.

The logical coherence of the research approach is also reflected in the formulated research objectives and hypotheses. These are aimed at identifying the relationships among family status, parenting styles, family functioning, and academic achievement, with particular attention devoted to the conditions under which a single-parent family may provide an environment conducive to high academic achievement. In this respect, the study does not treat family structure as an independent and predetermined factor but seeks to examine its interaction with the quality of parental and family functioning.

In summary, the research approach may be characterised as empirically oriented, comparative, and correlational-analytical, with a clear emphasis on integrating the structural and functional characteristics of the family environment. One of its significant strengths lies in its attempt to move beyond the simplified dichotomy of “two-parent versus single-parent family” and to examine the extent

to which parenting style and family functioning may account for differences in adolescents' academic achievement.

At the same time, the methodological characterisation of the research approach as “**mixed-methods,**” as stated in the dissertation, requires more precise justification. The instruments and statistical procedures presented are predominantly quantitative, while the description of the methodology does not clearly identify a distinct qualitative component employing methods of data collection and interpretation characteristic of qualitative research.

Chapter Three is devoted to the analysis and interpretation of the results of the empirical study. It presents analyses of the data obtained, accompanied by relevant discussion and conclusions.

The conclusions formulated are directly related to the subject matter of the research and follow logically from the analysis of the processed empirical data.

I consider the explanatory discussion accompanying the findings to be a particularly valuable aspect of the dissertation, as it demonstrates a clearly articulated authorial position. Both throughout the dissertation as a whole and in this section in particular, the doctoral candidate demonstrates an excellent command of the subject matter, appropriate mastery of the relevant terminology, and a high degree of professionalism.

With regard to the requirements for citation and accurate referencing of scholarly sources, I find that the dissertation meets the relevant criteria and complies with established academic standards.

4. Scientific Contributions

While endorsing the contributions formulated by the doctoral candidate, and in addition to the achievements of the dissertation already discussed above, I find it appropriate to highlight the following:

Theoretical Contributions

- **The relationship among family structure, parenting style, family functioning, and adolescents' academic achievement has been conceptualised and empirically substantiated.** The study supports the understanding that academic achievement should not be viewed as a direct outcome of family status, but rather within the context of the interplay between the structural and functional characteristics of the family environment.
- **The more significant role of the quality of parental functioning, as compared with family structure per se, has been substantiated.** The findings identify parenting style as a factor with greater explanatory significance for family functioning and academic achievement, with the authoritative parenting style being associated with more favourable family functioning and higher levels of academic achievement.
- **The understanding of the compensatory potential of the functional characteristics of the family environment in single-parent families has been extended.** The findings support the proposition that the quality of family interactions and a balanced parenting style may perform a compensatory function in relation to limitations arising from family structure. In this way, the study provides grounds for a shift from a predominantly structural towards a functional interpretation of families conventionally identified as being at risk.

Applied Contributions

- **A comprehensive diagnostic approach to examining family factors associated with students' academic achievement has been empirically tested,** combining data on actual school performance, demographic characteristics, the assessment of parenting styles using the PSDQ-Short,

and the assessment of family functioning using the FAD. The combined use of these instruments enables a differentiated assessment of the structural and functional characteristics of the family environment.

- **Risk and protective configurations of the family environment associated with adolescents' academic functioning have been identified.** The relationships established in the study may be used to identify students at increased risk of lower academic achievement, with such assessment being based not solely on formal family structure but also on the characteristics of parental behaviour and family functioning.
- **The findings provide an applied basis for planning psychological, educational, and family counselling support** aimed at strengthening effective parenting practices and enhancing interaction between the family and the school. The practical significance of the findings lies in the possibility of directing interventions not primarily towards family status as a formal characteristic, but towards potentially modifiable characteristics, including parenting style, the quality of family interactions, and family functioning.

CONCLUSION

On the basis of the above analysis of the dissertation entitled “THE RELATIONSHIP BETWEEN FAMILY STATUS, PARENTING STYLES, AND ACADEMIC ACHIEVEMENT AMONG GREEK STUDENTS,” I hereby express my positive assessment and vote in favour of awarding Valentina Nikolaos Mirisa the educational and scientific degree of Doctor (PhD) in Professional Field 3.2. Psychology / Educational and Developmental Psychology /.

11 September 2026

Veliko Tarnovo

Reviewer:

Prof. Velislava Chavdarova, PhD

